

Beslisnota voor de raad

Datum 19 december 2023

Openbaar

Onderwerp Masterplan Toekomstbestendige Bedrijventerreinen Zwolle
Versienummer 1

Portefeuillehouder P. Guldemon
Informant Marc Numann
Afdeling Ruimte en Economie
Telefoon 06-50257526
Email M.Numann@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 5.1.1 We versterken de werkgelegenheid door het creëren van een concurrerend en toekomstbestendig vestigingsklimaat voor bedrijven en instellingen

Begroting wijzigen Nee
Dekking ten laste van Toekomstbestendige Bedrijventerreinen

Bijlagen Masterplan toekomstbestendige bedrijventerreinen Zwolle

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 het Masterplan Toekomstbestendige Bedrijventerreinen vast te stellen

Datum 19 december 2023

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Voor u ligt het Masterplan Toekomstbestendige Bedrijventerreinen Zwolle (zie bijlage). Dit plan is geschreven naar aanleiding van het coalitieakkoord 2022 – 2026 van de gemeente Zwolle en in overleg met de ondernemersverenigingen van Marslanden (OCM), Voorst (OVV), Hessenpoort (OVH) en Oosterenk, Vrolijkheid en Berkum (OVB). Dit plan beschrijft hoe deze stakeholders gezamenlijk de bedrijventerreinen in Zwolle toekomstbestendig willen maken om daarmee vorm te geven aan de grote transitie waar de economie voor staat. Het plan brengt samenhang aan in lopende en nieuwe initiatieven en is een basis voor verdere samenwerking. Het projectenoverzicht zal dan ook jaarlijks worden geüpdatet. Het plan borduurt voort op het rapport Toekomstbestendige Bedrijventerrein Regio Zwolle dat in januari 2022 naar de raad gestuurd is.

Beoogd effect

De economie verandert in hoog tempo. Dit gebeurt onder invloed van technologische ontwikkelingen, klimaatverandering, de energietransitie, arbeidsmarkt, anders denken over grondstoffen en de wetgeving die daarmee gepaard gaat. Veel van deze transitie vinden plaats op de bedrijventerreinen.

Met dit masterplan wordt samen met de ondernemersverenigingen gewerkt aan de toekomstbestendigheid van de Zwolse bedrijventerreinen. Dit zijn aantrekkelijke vestigingslocaties nu en in de toekomst, die goed toegerust zijn om bovengenoemde transitie vorm te geven. Daarmee blijven de bedrijventerreinen de motor van de Zwolse economie.

Per bedrijventerrein is samen met de ondernemersverenigingen een agenda gemaakt of wordt er gewerkt aan een agenda. Op elk terrein spelen namelijk andere uitdagingen en zo wordt er focus aangebracht om de zaken aan te pakken die het meest urgent zijn. Daarnaast is voor diverse thema's een stadsbrede aanpak die landt op de verschillende bedrijventerreinen.

We willen effecten bereiken op drie thema's:

- **Duurzaam en Gezond**
Onder de pijler Duurzaam en Gezond vallen energietransitie, klimaatadaptatie, gezonde werkomgeving, groene werkomgeving, circulariteit en duurzame mobiliteit. Maatregelen en kansen zijn bijvoorbeeld meer zon op dak, buslijnnendichtheid, fietspaden, zichtbaarheid van groen, uitwisseling van reststromen, aanleg van een warmtenet en infiltratiemaatregelen.
- **Fysiek-Ruimtelijk**
Fysiek-ruimtelijk omvat de openbare ruimte, vastgoed, bereikbaarheid, digitale bereikbaarheid en uitbreidingsmogelijkheden. Maatregelen en kansen zijn bijvoorbeeld het onderhoud van de openbare ruimte, een glasvezelnet, verbetering van energielabels van gebouwen, parkeerdruk van auto's en vrachtauto's en de aanwezigheid van lege kavels voor uitbreiding.
- **Sociaaleconomisch**
Sociaaleconomisch omvat economische ontwikkeling, next economy, organisatiegraad van de ondernemers, voorzieningen, veiligheid en handhaving en onderwijs en arbeidsmarkt. Maatregelen en kansen zijn bijvoorbeeld de hoeveelheid circulaire banen, verhogen van de organisatiegraad van ondernemersverenigingen, keurmerk veilig ondernemen, aanwezigheid van daghoreca en aanwezigheid van voldoende goed opgeleid personeel.

Datum 19 december 2023

Argumenten

1. *Toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen vraagt om een vernieuwde en intensievere samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven*

De opgaven waarmee terreinen toekomstbestendig worden gemaakt overstijgen het niveau van de gemeente of de individuele ondernemer. Alleen in samenwerking tussen publiek en privaat kan een oplossing gevonden worden voor bijvoorbeeld wateroverlast, hittestress of energieschaarste. Dit vraagt om een vernieuwende aanpak, waarin we vanuit een gezamenlijk doel en programmatische aanpak ieder onze rol kunnen pakken.

2. *Bedrijventerreinen zijn de motor van onze stedelijke economie en moeten dat blijven*

Met ongeveer 40% van de werkgelegenheid van de gemeente, bij ongeveer 1150 bedrijven die op de bedrijventerreinen gevestigd zijn en met meer dan 800 bruto hectare ruimtegebruik is het belang van de bedrijventerreinen voor de Zwolse economie groot. Het is van belang dat de terreinen ook in de toekomst nog aantrekkelijke vestigingslocaties blijven, waar bedrijven ruimte en middelen hebben om te ondernemen en te groeien.

3. *Bedrijventerreinen zijn van fundamenteel belang voor het behalen van de klimaatdoelen*

Bedrijven op de bedrijventerreinen nemen een substantieel deel van het totale energieverbruik van de stad in. Als de klimaatdoelen van 2050 gehaald willen worden, is het van fundamenteel belang om samen met de bedrijven te werken aan verduurzaming van de energiehuishouding. Dit vraagt om innovatieve oplossingen, zoals smart energy hubs. Deze komen alleen tot stand in samenwerking tussen publieke en private partijen. We leggen hier de relatie met de doelen voor de energietransitie en stimuleren ondernemers hun verantwoordelijkheid daarin te nemen.

4. *Bedrijventerreinen hebben een groot potentieel in het oplossen van klimaatadaptatie-vraagstukken*

De bedrijventerreinen in Zwolle zijn sterk versteend en zijn daarmee extra gevoelig voor wateroverlast en hittestress. Met een totaal areaal van meer dan 800 hectare ligt er een enorm potentieel voor het werken aan klimaatadaptatiemaatregelen, door bijvoorbeeld extra waterretentie of vergroening. Verreweg het grootste deel van die hectares zijn echter privaat eigendom. Er is dus een gezamenlijke strategie nodig met de ondernemers.

5. *We willen initiatieven van ondernemers de kans geven en we sluiten aan bij de behoefte van bedrijvencollectieven.*

Bedrijven nemen steeds vaker zelf het initiatief om te verduurzamen. Dit willen we graag stimuleren en daarmee ook de kans geven. Dat doen bedrijven niet altijd alleen, maar ook als bedrijvencollectief. Met dit plan sluiten we hierop aan.

Risico's

1. We vragen van ondernemers om in collectiviteit te werken aan langetermijndoelstellingen. Indien we als gemeente tegelijkertijd echter onvoldoende middelen kunnen inzetten om ook kortetermijnproblemen op te lossen, ontstaat het risico dat het draagvlak onder ondernemers verdwijnt.
 - a. *Beheersmaatregel: door de juiste dialoog te voeren met de ondernemersverenigingen en daarbij ook de juiste kennis en middelen binnen de gemeente te koppelen aan de kortetermijnproblemen, kan dit risico verkleind worden.*

Datum 19 december 2023

2. De organisatiekracht van de ondernemersverenigingen ontwikkelt zich onvoldoende, waardoor we te weinig ondernemers bereiken en er aan de kant van de ondernemers onvoldoende kan worden meegewerkt aan de plannen.
 - a. *Beheersmaatregel: door frequent in gesprek te blijven met de parkmanagers en besturen van de verenigingen, door middelen en kennis te leveren en door zichtbare resultaten te bereiken, wordt dit risico zo veel mogelijk ondervangen.*
3. Voor de benodigde fysieke ingrepen zijn aanvullende middelen nodig. Vanuit gemeentelijke projecten voor bijvoorbeeld infrastructuur, water en groen; vanuit andere overheden, zoals de provincie, het waterschap, het Rijk of vanuit Europese subsidies, en vanuit ondernemers. Er is een risico dat vanuit Toekomstbestendige bedrijventerreinen plannen worden gemaakt waar geen financiering voor wordt gevonden.
 - a. *Beheersmaatregel: verwachtingsmanagement vooraf. In het plan staat dit risico goed beschreven en dit is ook helder bij de ondernemersverenigingen. Maar dit moet benadrukt blijven. Daarnaast moeten we binnen de gemeente alert zijn op mogelijkheden om aan te haken bij lopende trajecten en werk met werk te maken.*

Financiën

De kosten worden gedekt uit het budget voor toekomstbestendige bedrijventerreinen Zwolle (programma 5). Binnen de gemeentelijke begroting is voor toekomstbestendige bedrijventerreinen €300.000 per jaar beschikbaar, in de periode 2023 tot en met 2026. In 2023 is de beschikbare €300.000 vooral ingezet om zaken in gang te zetten, concrete projecten te identificeren en ontwikkelen en om de organisatiekracht van ondernemersverenigingen te versterken. Dat laatste doen we in elk geval ook in 2024. De precieze besteding van de middelen in 2024 tot en met 2026 is afhankelijk van de voortgang van de plannen.

Communicatie

Het masterplan is geschreven na een zorgvuldig proces. Gestart is met een intern overleg binnen de gemeente om het begrip toekomstbestendigheid te operationaliseren. Daar is tevens besloten om een plan te maken dat naast een stadsbrede aanpak maatwerkoplossingen biedt per bedrijventerrein. Met deze voorgestelde aanpak is het gesprek aangegaan met de vier ondernemersverenigingen van de bedrijventerreinen, om hun visie te horen op toekomstbestendige bedrijventerreinen. De uitkomsten van dit proces zijn opgenomen in het masterplan en elk van de bedrijventerreinen heeft een eigen hoofdstuk gekregen. Deze hoofdstukken zijn gedeeld met de ondernemersverenigingen en deze konden zich er goed in vinden.

Nu het plan gereed is het van belang om het plan breder te communiceren richting de ondernemersverenigingen en ondernemers, maar ook binnen de gemeente. Het begrip toekomstbestendige bedrijventerreinen moet als programma gaan leven als vanzelfsprekende paraplu waaronder initiatieven samen worden gebracht. In afstemming met de ondernemersverenigingen wordt een hier een strategie voor uitgewerkt.

Vervolg

Jaarlijks zal het projectenoverzicht geüpdatet worden met de nieuwe plannen en initiatieven die voortkomen uit de samenwerking met de ondernemersverenigingen.

Datum 19 december 2023

Openbaarheid
openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer